

Daudzi februārī saņēmuši Rīgas domes paziņojumus par šī gada nekustamā īpašuma nodokļa maksājumu. Lai arī NĪN aprēķinam piemērojamie Rīgas domes saistošie noteikumi jau ir spēkā kopš 2016. gada 1. janvāra, maksājumu pieaugums, kā tas nereti gadās, ir konstatēts tikai vēlāk, un tamdēļ tagad daudzi ārzemnieki ir neizpratnē, kāpēc viņiem ir jāmaksā lielā 1,5% NĪN likme, nevis 0,2–0,6%, līdzīgi kā citiem.

Turklāt šāds kritērijs piemērots ne vien Krievijas u. c. trešo valstu rezidentiem, bet arī citu ES valstu rezidentiem, kas, nepārprotami, ir ES ietvaros aizliegta diskriminācija.

Normas mērķis, visticamāk, bija likt maksāt vairāk tiem Krievijas u. c. valstu rezidentiem, kas iegādājušies nekustamo īpašumu uzturēšanās atļaujas iegūšanai, lai varētu brīvi ceļot Šengenas valstu zonā. Tomēr šī norma skārusi arī daudzus citus, kas Latvijā tiešam dzīvo pastāvīgi.

Attiecīgā RD noteikumu norma

Runa šajā gadījumā ir par Rīgas domes 2015. gada 9. jūnija saistošo noteikumu Nr. 148 "Par nekustamā īpašuma nodokli Rīgā" 3.1 punktu, kas paredz samazināto NĪN likmi piemērot vien gadījumos, ja persona Rīgā deklarējusi savu dzīvesvietu vismaz 7 gadus: "Ja nekustamā īpašuma objektā deklarēta citas Eiropas Savienības dalībvalsts, Eiropas Ekonomikas zonas valsts vai Šveices Konfederācijas pilsoņa vai personas, kas ir saņēmusi pastāvīgās uzturēšanās atļauju Latvijas Republikā, dzīvesvieta, saistošo noteikumu 3. punkta ievaddaļā noteiktās nekustamā īpašuma nodokļa likmes piemērošanai iepriekš minētās personas dzīvesvietai jābūt bijušai deklarētai Latvijā uz tā gada, kas ir bijis 7 gadus pirms attiecīgā taksācijas gada, 1. janvāri. Ja personai vienreiz konstatēta atbilstība šim kritērijam, nākamajos taksācijas gados to atkārtoti neizvērtē un uzskata par izpildītu."

ST ierosina lietu

Minētās normas neatbilstību Satversmei konstatēja tiesībsargs un vērsās Rīgas domē, kas viņa ieteikumus vēra neņēma. Tādēļ tiesībsargs vērsās Satversmes tiesā, kas 2017. gada novembrī sākusī lietu par šīs normas neatbilstību ES līgumam un Satversmes 91. pantam ("Visi cilvēki Latvijā ir vienlīdzīgi likuma un tiesas priekšā. Cilvēka tiesības tiek īstenotas bez jebkādas diskriminācijas.").

Ko darīt?

Aprēķins šķiet vienkāršs. Paziņojums par NĪN ir administratīvs akts, ko drīkst apstrīdēt mēneša laikā. Skaidrs, ka vismaz attiecībā uz ES pilsoņiem diskriminācija pastāv. Tad atliek vien katram izvēlēties, vai atmaksājas apstrīdēt tagad, vai arī sagaidīt ST spriedumu un mazāku rēķinu nākamgad.

Tātad jāpakalkulē, vai tiesvedības izdevumi prognozējami mazāki nekā iegūstamā NĪN starpība starp piemēroto un samazināto NĪN likmi. Attiecībā uz Krievijas u. c. valstu pilsoņiem situācija nav tik vienkārša, bet, visticamāk, ST atzīs visu normu par neatbilstošu Satversmei.

Jebkurā gadījumā nevajadzētu palaist garām viena mēneša NĪN paziņojuma (rēķina) apstrīdēšanas termiņu visiem, kas nav mierā ar piemēroto 1,5% NĪN likmi.

Jānis Taukačs

zvērināts advokāts

<http://www.delfi.lv/news/comment/comment/janis-taukacs-arzemnieku-diskriminacija-rigas-nin-pazinojumus.d?id=49815259>